

**Натисніть тут, щоб
купити книгу на сайті
або замовляйте за телефоном:
(0352) 51-97-97, (067) 350-18-70,
(066) 727-17-62**

Т.П. ТКАЧУК

УКРАЇНСЬКА МОВА

РОБОЧИЙ ЗОШИТ

5 КЛАС

Видання третє, доповнене та перероблене

*Схвалено для використання у закладах загальної середньої освіти
комісією з української мови Науково-методичної ради з питань освіти
Міністерства освіти і науки України*

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН

УДК 821.161.2(075.3)
Т 48

Рецензенти:

Л.М. Златів, кандидат педагогічних наук, доцент
М.М. Николин, кандидат педагогічних наук, вчитель української мови

*Схвалено для використання у закладах загальної середньої освіти
підтверджується відповідним листом ІМЗО
(<https://bohdan-books.com/grifmon/>)*

Ткачук Т.П.

Т 48 Українська мова : робочий зошит : 5 кл. / Т.П. Ткачук. — Вид. 3-є, доповн. та перероб. — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2020. — 112 с.

ISBN 978-966-10-6347-0

Робочий зошит з української мови охоплює весь програмовий матеріал для 5-го класу за оновленою навчальною програмою Міністерства освіти і науки України.

Кожна тема містить різнорівневі вправи та завдання, короткі пояснення й закінчується підсумковою роботою. Вправи з ключами, кросворди та інші цікаві завдання допоможуть зробити процес вивчення та засвоєння необхідного матеріалу цікавим і доступним.

Для вчителів української мови та учнів 5-го класу.

УДК 821.161.2(075.3)

Охороняється законом про авторське право. Жодна частина цього видання не може бути відтворена в будь-якому вигляді без дозволу видавництва.

ISBN 978-966-10-6347-0

© Навчальна книга – Богдан, виключна ліцензія на видання, оригінал-макет, 2020

Умовні позначення

— вправи підвищеної складності

— матеріал для запам'ятовування

— ключ до вправи

— скоромовки

УВАГА!

Завантажуйте безкоштовний інтерактивний додаток,
використовуючи детальну інструкцію, за покликанням:

Технічна підтримка: (0352) 52-06-07, 067-352-09-89;
admin@bohdan-digital.com

ЗМІСТ

ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ.....	4
<i>Тематичний тест №1.....</i>	<i>16</i>
ЛЕКСИКОЛОГІЯ	20
Лексичне значення слова	20
Однозначні та багатозначні слова.....	22
Загальноживані та стилістично забарвлені слова	25
Синоніми, антоніми, омоніми, пароніми	27
<i>Тематичний тест №2.....</i>	<i>35</i>
БУДОВА СЛОВА. ОРФОГРАФІЯ	39
Корінь, префікс, суфікс і закінчення.....	39
Правопис префіксів ПРЕ-, ПРИ-, ПРІ-	41
<i>Тематичний тест №3.....</i>	<i>43</i>
ФОНЕТИКА. ГРАФІКА. ОРФОЕПІЯ. ОРФОГРАФІЯ.....	47
Звуки мови. Алфавіт	47
Склад. Перенос. Наголос	51
Ненаголошені голосні. Чергування голосних	52
Правопис префіксів З- (ЗІ-, С-) та РОЗ-, БЕЗ-.....	55
Спрощення груп приголосних. Чергування приголосних	57
Чергування У – В, І – Й	60
Уживання м'якого знака	60
Уживання апострофа	63
Подвоєні літери	64
<i>Тематичний тест №4.....</i>	<i>68</i>
ВІДОМОСТІ З СИНТАКСИСУ Й ПУНКТУАЦІЇ.....	72
Словосполучення.....	72
Речення, його граматична основа.....	74
Другорядні члени речення: додаток, означення, обставина	76
Однорідні члени речення.....	80
Звертання, вставні слова.....	82
Складне речення.....	87
Пряма мова. Діалог	89
<i>Тематичний тест №5.....</i>	<i>92</i>
ПОВТОРЕННЯ Й УЗАГАЛЬНЕННЯ ВИВЧЕНОГО В КІНЦІ РОКУ.....	96
<i>Тематичний тест №6.....</i>	<i>103</i>

ПОВТОРЕННЯ ВИВЧЕНОГО В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ

1. Поставте в тексті розділові знаки, розбивши його на речення.

Небо було майже чорне сніг синювато виблискував під місячним сяйвом море спало під товщею криги лісовим мешканцям снилася весна на краю долини стояв засипаний снігом будиночок усередині хатинки було тепло... (З книги Туве Янсон «Країна Мумі-тролів»).

2. Запишіть план до поданого тесту. Усно складіть можливе продовження історії.

Настав серпень. Він приніс низку змін і несподіванок, що, проте, не здивували Ненсі. Відколи приїхала Поліанна, вона чекала на них щомиті.

Першою несподіванкою стало кошеня, яке знайшла Поліанна край дороги. Коли докладні розпити сусідів не виявили господаря, Поліанна без вагань принесла його додому.

Міс Полі подивилася на жалюгідний занедбаний сірий клубочок, що тремтів у руках дівчинки. Міс Полі не тримала в домі котів, навіть симпатичних, здорових та чистих.

— О Поліанно! Що це за брудна тварина? Ще й, думаю, хвора.

— Я знаю, що це бідне маленьке створіння, — промовила Полі-

анна, ніжно зазираючи переляканій тваринці в очі. — Погляньте, як воно тремтить від страху. Воно ще не знає, що ми його візьмемо до себе... (З книги Елеонор Портер «Поліанна»).

3. Перепишіть тест, розташуйте його компоненти в такому порядку: зачин, основна частина, кінцівка. Уставте пропущені літери.

Попри це, у ХІХ століт..і один німец..кий археолог-початківець повірив у перекази Гомера. Звали дослідника Генріх Шліман. Він з дитинства захоплювався «Іліадою», тому вирішив знайти Трою й витратив на це чимало часу та коштів.

Як виявилось, Гомер оп..сав справжні події. Експедиція Шлімана розкопала Трою на тер..торії сучасної Туречч..ни, підтвердивши правдивість давн..ої розповіді про пригоди Пріама.

Історію про відомого в усьому світі троянс..кого коня вигадав давн..огрецький поет Гомер, який, за п..реказами, був сліпим. Тривалий час усі вважали, що все описане Гомером було вигадкою.

- 4. Складіть речення, використовуючи опорні слова. Намагайтеся утворені речення поєднати в розповідь.**

Осінній, ранок, сорока, голосно, пожовтілий, береза, підкрадатися, кіт, несподівано.

- 5. Підкресліть ключові слова в тесті. Уставте пропущені літери.**

Додаван..я — це дія, яка зводить в одне число елементи одного чи біл..ше доданків. Якщо ми з'єдна..мо шість ч..рвоних олівців одного хлопчика з чотирма синіми олівцями іншого, то отрима..мо множину з д..сяти олівців. Це число, яке з'єднало два поп..редні, є сумою доданків. Якщо доданки мають однакову назву, то їх називають однорідними.

6. Заповніть пропуски в поданих визначеннях.

1. **Іменник** означає предмет, відповідає на питання *хто? що?* і змінюється за _____.
2. **Прикметник** вказує на ознаку предмета, відповідає на питання _____, змінюється за родами, числами та відмінками.
3. _____ вказує на особу або предмет, не називаючи їх, відповідає на питання *хто? що? який? чий?* і відмінюється за відмінками, числами, родами.
4. **Числівник** називає кількість або порядок предметів при лічбі, відповідає на питання *скільки? котрий? котра? котре? котрі?* і змінюється за _____.
5. **Дієслово** називає _____, відповідає на питання *що робити? що зробити?* і змінюється за часами, числами, особами й родами.
6. **Прислівник** є незмінною частиною мови, називає ознаку дії, відповідає на питання _____.

7. У поданому тексті є 10 іменників, визначте й підкресліть їх.

1. Від деяких особливостей характеру залежить поведінка людини. 2. До позитивних рис належить почуття такту. 3. Щоб розвинути в собі тактовність, треба частіше ставити себе на місце іншого. 4. Так ви уникнете ситуацій, які створюють незручності для близьких або рідних людей (З журн.).

8. Дopiшiть закінчення до іменників, урахувуючи контекст.

1. Воно, мабуть, правда, та брехн__ дуже пахне. 2. Цілився у ворон__, а попав у коров__ . 3. Не бажай син__ багатства, а бажай розум__. 4. Боїться, як торішнього сніг__. 5. До доброї криниц__ стежка втоптана. 6. Хто не зазнав зл__, не вміє шанувати добр__ (Нар. тв.).

9. Запишіть власні та загальні назви у дві колонки, розкриваючи дужки.

(б, Б)алаган, (м, М)оре, (п, П)етрович, (м, М)ороз, (в, В)есна,
(г, Г)онолулу, (з, З)бараж, (б, Б)ровко, (м, М)адам, (д, Д)рузі,
(п, П)іренеї, (ч, Ч)умацький) (ш, Ш)лях, (а, А)стронавт,
(к, К)арпати, (р, Р)усалка, (п, П)ариж, (с, С)оловей, (т, Т)білісі.

Загальні назви	Власні назви

У виписаних словах підкресліть останню літеру й прочитаєте початок українського прислів'я «... а дивись, чи твоя заметена».

10. Поставте подані іменники в кличному відмінку.

мама _____ тато _____
матінка _____ татко _____
матуся _____ татусь _____
неня _____ брат _____
ненька _____ братик _____

11. Уведіть у речення іменники *орел*, *Орел*, «*Орел*» так, щоб вони виступали як загальні та власні назви.

12. З'ясуйте за допомогою довідників, підручників чи енциклопедій імена та по батькові відомих діячів української історії та культури.

філософ Сковорода _____

байкар Глібов _____

композитор Лисенко _____

президент Грушевський _____

письменниця Кобилянська _____

художниця Білокур _____

13. Уставте пропущені літери *и* або *і* та запишіть словосполучення у дві колонки.

Сух..й траві, успішн..м проектом, аптечн..й кіоск, чист..м аркушем, вдал..й акції, давн..й рукопис, іскрист..й одяг, народн..й хор, дружн..й потиск, син..й колір.

Вставили <i>і</i>	Вставили <i>и</i>

Підкресліть другу від початку літеру у виписаних прикметниках і прочитаєте закінчення вислову Берне «Уколи шпилькою відбивати важче, ніж...».

14. Поєднайте лінією прикметники з іменниками, які відповідають їм за змістом та граматично.

далекий	собака
злий	Сибір
нелегка	кава
цікаве	дріб
смачна	путь
барабанний	кіно

15. Підкресліть у поданому тексті займенники.

Хороші друзі в мене є,
і ми – одна сім'я.
Ми завжди думаєм одне –
і ти, і він, і я.
Нам любе сонце й тихий гай,
долини і поля.
Ми дуже любим рідний край
і ти, і він, і я.

Г. Борян

16. Підкресліть у поданому тексті числівники. Їх є шість.

1. Ніагарські водоспади утворилися приблизно тридцять тисяч років тому. 2. За секунду з вершини цього водоспаду опускається одинадцять тисяч кубічних метрів води. 3. Найвищий стовп води – у місці, названому «Підковою», сягає п'ятдесяти трьох метрів. 4. Щороку водоспад «пожирає» півтора метра ґрунту, зміщаючись назад від точки падіння води. 5. Ріка Ніагара після падіння з величезної висоти петляє одинадцятикілометровою ущелиною, глибина якої більша, ніж сто метрів. 6. У тисяча вісімсот вісімдесят п'ятому році американці перетворили цей регіон у національний парк та природний заповідник (3 підр.).

17. Підкресліть словосполучення, у яких правильно названо час.

1. 8 год. 15 хв. – вісім годин п'ятнадцять хвилин.
2. 15 год. 00 хв. – п'ятнадцята година.
3. 11 год. 30 хв. – пів на дванадцяті.
4. 16 год. 05 хв. – шістнадцята година п'ять хвилин.
5. 5 год. 45 хв. – без п'ятнадцяти шість.
6. 2 год. 50 хв. – без десяти третя.

18. Запишіть подані слова у три колонки.

Темрява, спритний, пильно, іскристий, обманно, обман, єдиний, жалісно, йорж, хитрун, відважний, ікластий, тіснота, тісний, нахабно, етичний, етично, озеро, багато, уночі, різкий, різко, ювелірно.

Іменники	Прикметники	Прислівники

У виписаних словах підкресліть першу літеру й прочитаєте крилатий вислів.

19. Поставте дієслова в неозначеній формі та запишіть їх у клітинки.

<i>лікували</i>		і					<i>т</i>	<i>и</i>
<i>оновлюю</i>		н					<i>т</i>	<i>и</i>
<i>оформимо</i>		ф					<i>т</i>	<i>и</i>
<i>цілуватиме</i>		і					<i>т</i>	<i>и</i>
<i>зникнете</i>		н					<i>т</i>	<i>и</i>
<i>нівечать</i>		і					<i>т</i>	<i>и</i>
<i>створиш</i>		т					<i>т</i>	<i>и</i>
<i>силують</i>		и					<i>т</i>	<i>и</i>
<i>зверніть</i>		в					<i>т</i>	<i>и</i>

20. Уставте пропущені літери й запишіть дієслова у дві колонки.

Захова..ш, чита..те, повір..те, кос..те, кле..мо, дозвол..те, про-
да..мо, захоч..те, винос..ш, змож..мо, почу..ш, вдар..мо, витвор..ш,
спеч..те, очист..мо.

Вставили <i>e(є)</i>	Вставили <i>и(ї)</i>

У виписаних словах підкресліть третю від початку літеру й прочитаєте закінчення українського прислів'я «Гарно того вчити, ...».

21. Випишіть дієслова, які пишемо з не окремо.

(Не)знати, (не)бачити, (не)звертати, (не)волити, (не)хтувати,
(не)вчитися, (не)питати, (не)усміхатися, (не)з'явитися, (не)до-
бачати, (не)дочувати, (не)вдосконалювати, (не)вагатися, (не)зду-
жати (хворіти), (не)квапитися, (не)малювати, (не)навидіти, (не)от-
римати, (не)читати.

У виписаних словах підкресліть другу від початку літеру (не враховуйте частку не) і прочитаєте закінчення болгарського прислів'я «Як хочеш брати — ...».